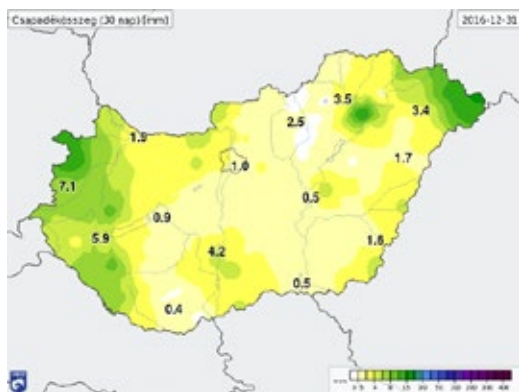


Agrometeorológiai visszatekintés 2016. november-decemberre és előrejelzés 2017. február-márciusra

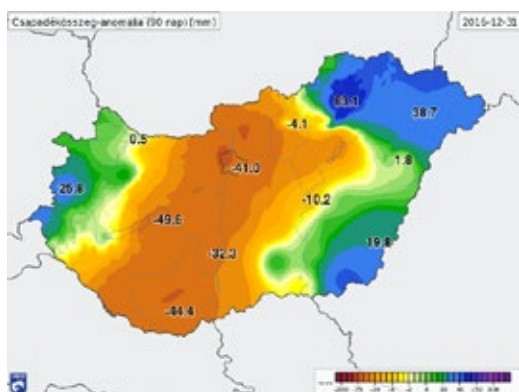
2016. novembere átlagos körüli időjárást hozott. A havi közép-hőmérséklet eltérése az átlagtól 1 Celsius fokon belül alakult az országban. A havi minimum hőmérséklet többnyire -5 Celsius fok körül szóródott, csak néhol volt -8, -10 fokos hideg a hónap legvégén. Egész napos fagy nem volt a hónap során, viszont 10-15 (a fagyzugos területeken 20) reggelen volt fagypont alatti a hőmérséklet. A legmelegebb napokon (a hónap elején) 14, 18 fok is előfordult.

A hónap csapadékösszege többnyire 30 és 65 mm között változott, de a Dunántúlon 70-80 mm is előfordult. Az ország középső részein 10-20 mm-rel hullott kevesebb az átlagosnál. Országos eső 5-én és 6-án, valamint 11-12-én volt, ezzel lezárult egy október elejétől tartó csapadékos időszak, melynek során a talaj ország-szerte mélyen átnedvedett. A hónap közepétől már csak kisebb csapadék fordult elő, 15-e körül néhol hóval is, de megmaradó hóréteg a hónap során nem alakult ki.

December középhőmérséklete 1-2 fokkal alacsonyabb volt a szokásostól, jellemző volt a hidegpárnás, ködös, párás idő. A leghidegebb a hónap elején és legvégén alakult ki, ekkor -10 fok köré, a homoktalajok fölött és a fagyzugokban -12, -14 fokig csökkent a hőmérséklet. A Dunántúlon 5-10, a Dunán innen 10-15, a Bodrogközben 18 téli nap fordult elő, amikor egész nap fagypont alatt maradt a hőmérséklet.



1. ábra - A decemberi csapadékösszeg – forrás: OMSZ, www.met.hu



2. ábra – A negyedik negyedéves csapadékösszeg eltérése a sokéves átlagtól – forrás: OMSZ, www.met.hu

A száraz idő decemberben folytatódott (1. ábra), a havi csapadékösszeg általában 5 mm alatt maradt, csak az ország keleti és nyugati csücskében hullott ettől valamivel több. Az utolsó negyed-éves összeg alapján (2. ábra) az ország középső sávjában hiányzik 30-50 mm csapadék az átlaghoz képest. Vastagabb hóréteg nem alakult ki decemberben, csak néhol hullott 1-2 cm hó. A talaj felső, sekély rétege többnyire fagyott volt, így ez még ebben a hónapban is lehetőséget adott az őszi mélyszántás elvégzésére. A hónap végére a talajfagy mélysége többnyire 2 és 10 cm között alakult.

2017. januárja is hideg, száraz idővel indult. 5-re az ország középső részein, valamint a Tiszántúlon néhány centiméteres hótakaró alakult ki. A hazánkat elárasztó sarkvidéki eredetű légtömeg hatására igen alacsonyra csökkent a hőmérséklet, 7-én és 8-án többfelé -20 fok alatti értékek is előfordultak, a tartós hideg hatására pedig a talaj mélyen átfagyott.

Az idei tél kemény mínuszai azt vetítik előre, hogy ebben a szezonban egyszerűbb lehet majd a növényvédelem. Ugyanakkor a szigetelő hótakaró nélküli -15 fok alatti fagyok helyenként az őszi vetések kifagyását, ill. egyes kultúrákban a vesszők, rügyek elfagyását okozhatták. Ez utóbbira különösen kell majd figyelni a metszés során. A talaj jelentős vastagságban átfagyott, így legkésőbb tavasszal, ha kienged, a felszín meg fog emelkedni. A szintemelkedés annál nagyobb, minél többször játszódik le a megfagyás-kiengedés ciklus. Január elejéig északkeleten csak egy fél, de az Alföldön és a Kisalföldön helyenként 5 cm-es rétegig már 2-3 ilyen ciklus is lezajlott. Ezért tél végén gondolni kell majd a felfagyásra (amikor a megemelkedő talajfelszín miatt az őszi vetések gyökérzete megszakad), és annak kezelésére is. A sok őszi eső után a tél első felében alig hullott csapadék, a tavaszi belvíz esélye ezzel jelentősen csökkent.

A legnagyobb európai időjárás előrejelző központból származó, a rövidtávra szólóknál lényegesen megbízhatóbb, hosszútávra szóló prognózis alapján a február és március középhőmérséklete és csapadékösszege is az átlag körül valószínű. A havi csapadékösszeg februárban és márciusban 25 és 40 mm között alakul általában.

A legfrissebb mérési eredményekről (hőmérséklet, csapadék, napfénytartam 1, 5, 10, 30, 90 napos összegek, azok átlagtól vett eltérése, talajnedvesség, vízhiány) térképes formában, ill. részletes agrometeorológiai elemzésről és előrejelzésről, az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapjának agrometeorológiai oldalán érdemes tájékozódni (www.met.hu/idojaras/agrometeorologia). Terveink szerint a vegetációs időszak beköszöntésére elkészül honlapunkon az a fejlesztés, amellyel újabb friss információkkal tudjuk majd segíteni a gazdálkodók tevékenységét.

Kovács Attila
Országos Meteorológiai Szolgálat